

Rövid előszó egy hosszú vitához

Egy évvel ezelőtt, folyóiratunk tavaly téli, 2003/3-4-es számában jelent meg Sükösd Miklós *Totális medialisitás és ökokidium* című tanulmánya, amelyet hamarosan néhány vitacikk követett (Dányi Endre, Pintér Róbert, Pásztor János, Z. Karvalics László, Hammer Ferenc, Dessewffy Tibor). A szerzők közül többen az ITTK Információs Társadalom Szakmai Klub *Az információs társadalom ökológiai kritikája* című rendezvényén ütköztették álláspontjukat 2004. május 27-én. A második vitát alig egy hónappal ezután az ELTE Társadalomtudományi Kar Településtudományi és Humánökológia Szakiránya szervezte. Itt Lányi András, Karátson Gábor, Kiss Ulrich, Gábor György és a vitaindító fejtették ki véleményüket június 29-én.

Ezután a vita kinyílt a hozzászólások számára. 2004 tavaszától őszig, folyamatos internetes nyilvánosságot élvezve újabb és újabb tanulmányok, esszék, hozzászólások születtek, egyre inkább elmélyítve, árnyalva, gazdagítva az eredeti diskurzusokat. Az eredeti tanulmány mellett immár egymásra is reflektáló, egymással is vitatkozó hozzászólásokat az ITTK, valamint a Védegylet környezetpolitikai szervezet levelezőlistája (klub@ittk.hu, vedegylet@zpok.hu), illetve az ITTK honlapja (www.ittk.hu) tette közzé először. Időközben a vitaindító tanulmányt újraközölte a *Reklámgazdaság* című online folyóirat (XXII. évf., 250-251. szám, 2004 szeptember-október).

A hónapokig zajló, interdiszciplináris eszmecsere résztvevői egyre inkább különböző, társadalom-, természet- és humántudományi háttérrel érkeztek. Ezzel természetesen csökkent az a kettéosztottság is, amely a kiinduló szakaszban szinte „táborokra” és „világnézetek csatájára” egyszerűsítette le a vitát. A résztvevők körében kezdetben kirajzolódó „technokrata információs társadalom kutatók kontra zöldek” felállást empirikus és elméleti médiatudományi, szociológiai, politikatudományi, ökológiai, tudomány- és valláselméleti, illetve etikai érvek gazdagították.

A vita újabb szakasza – már 2004 őszén-telén – az álláspontok rögzítése, kifejtése után igazi kommunikációt, dinamikus eszmecserét hozott. Ezt jelezte az Információs Társadalom Szakmai Napok *Totális medialisitás és ökokidium* című panelvitája (Boda Zsolt, Lányi András, Sükösd Miklós, Z. Karvalics László) november 23-án, illetve az MTV Tudósklub című adása (Sükösd Miklós, Székely Mózes, Takács-Sánta András, Z. Karvalics László) december 3-án.

Az alább közölt tizenhat tanulmány alapján úgy tűnhet: az elmúlt egy évben az információs társadalomról szóló leggazdagabb, legmélyebb vita indult el Magyarországon. Bizonyosak vagyunk benne: ott, ahol érdemi tisztázásra került sor, illetve valódi párbeszéd indult el, sok részkérdés finom és türelmes megoldása felé sikerült lépéseket tenni. A vita folyóiratunkban és remélhetőleg más fórumokon is folytatódik, a megnyugtató megoldások, konszenzusig jutó gondolati szerkezetek kialakítása, illetve a versengő paradigmák finomítása reményében.

A vitaindító tanulmány szövege és a hozzászólások [http://www.ittk.hu/info-
nia/infotars/media_vita.html](http://www.ittk.hu/info-
nia/infotars/media_vita.html) oldalon olvashatóak.

Z. Karvalics László – Sükösd Miklós